

Suomi luo vakautta ja keskinäistä luottamusta

Keskustan ulko- ja
turvallisuuspoliittinen linjaus

Suomi luo vakautta ja keskinäistä luottamusta

Keskustan ulko- ja turvallisuuspoliittinen linjaus

Joulukuu 2021

Keskustan politiikkalinjaukset 2021-2023

Keskusta tiivistää ja priorisoi politiikkalinjauksistaan eduskuntavaaliohjelmansa tavoitteet. Ne sovitetaan talouden raameihin.

Keskustan ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteet	4
Keskustan puolustuspoliittiset tavoitteet	5
Suomen Keskustan ulko- ja turvallisuuspoliittinen linja	6
Keskustan ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tavoitteet	7
Keskustan puolustuspolitiikka	8
Turvallisuuskehitys Suomen lähialueilla	10
Euroopan unioni ja Suomen turvallisuus	10
YK ja muu monenkeskinen yhteistyö	11
Suurvallat, Nato ja Suomen turvallisuus	12
Tausta-analyysiä	14
Yhdysvallat	14
Venäjä	14
Kiina	15
Keskustan kauppapoliittisia linjauksia	16
Yhdysvallat	16
Kiina	18
Kauppa ja ilmasto	18
Ihmiskeskeistä kehityspolitiikkaa	20
Ylisukupolvisuus ja perhe kehityspolitiikan keskiöön	20
Kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu ja rauhantyö täydentävät toisiaan	21
Äärimmäisen köyhyyden poistaminen säilyy kehityspolitiikan painopisteenä	22
Afrikan taloudellinen, poliittinen ja ympäristöllinen merkitys korostuu	22

Pienen maan turvallisuus rakentuu taidosta ymmärtää maailman muutoksia sekä viisaudesta määrittää siinä oma johdonmukainen politiikkansa. Keskusta haluaa toiminnallaan taata Suomen ja suomalaisten turvallisuuden kaikissa olosuhteissa sekä edistää vakautta ja hyvinvointia kaikkialla maailmassa. Tärkein työkalu siihen on viisas ulko- ja turvallisuuspolitiikka.

Keskustan ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteet

- Suomen tulee puolustaa monenkeskistä sopimukseen perustuvaa järjestelmää.
- Keskusta tukee monenkeskistä yhteistyötä ja kansainvälistä oikeutta, joiden keskiössä ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ja edistäminen.
- Keskusta tukee Suomen pyrkimyksiä WTO-järjestelmän uudistamiseksi ja globaalitalouden sääntöpohjaisuuden vahvistamiseksi.
- Keskusta kannattaa kansainvälisen kaupan esteiden purkamista ja EU:n kauppasopimusverkoston laajentamista.
- Keskusta haluaa Suomen vahvistavan taloudellisia ulkosuhteitaan erityisesti kasvavilla markkinoilla.
- Suomen tulee edistää ja tukea EU:n yhteisen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan syventämistä ja täysimääräistä käyttöönottoa. On myös pienen eurooppalaisen maan etu, että EU:lla olisi aitoa toiminta- ja sananvaltaa niissä suurvaltojen pöydissä, joissa tehdään globaaleja järjestelmiä koskevia päätöksiä.
- Euroopan unionia on kehitettävä itsenäisten valtioiden välisenä liittona.
- Suomen on syvennettävä arktista ja pohjoismaista yhteistyötä EU-politiikassa ja otettava vahva rooli EU:n arktisen politiikan vahvistamisessa.
- Suomi edistää arktisen politiikan tavoitteitaan uudistetulla arktisen politiikan strategialla, jossa huomioidaan ilmastonmuutos, alueen asukkaat ja heidän hyvinvointinsa, osaaminen, elinkeinot ja tutkimus sekä alueen infrastruktuuri ja logistiikka.
- Keskusta esittää Suomen YK-strategian päivittämistä.
- Keskusta tukee Suomen kampanjaa YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi vuosiksi 2029-2030.
- Globaali terveysturvallisuus on nostettava ulko- ja turvallisuuspolitiikan pysyväle asialistalle sekä monenvälisessä että kahdenvälisessä yhteistyössä.
- Keskusta kiinnittää erityistä huomiota naisten, nuorten ja tyttöjen oikeuksien ja osallisuuden turvaamiseen. Kestävä rauha rakentuu tasa-arvolle ja se rakennetaan ottamalla koko yhteiskunta mukaan.
- Keskusta tarkastelee kehityspolitiikassa erityisesti perheitä elämäntapa- ja elämäntilanteen pohjalta.
- Suomi on sotilasliittoon kuulumaton maa.
- Keskusta ei kannata Suomen sotilaallista liittoutumista, mutta haluaa että Suomi pitää auki mahdollisuuden hakea Nato-jäsenyyttä. Mikäli liittoutuminen tulisi ajankohtaiseksi, sillä olisi oltava paitsi pitävät turvallisuuspoliittiset perustelut myös yhteiskunnan laaja hyväksyntä.
- Suomen on jatkettava aktiivista toimijuuttaan kansainvälisessä yhteisössä joukkotuhousteiden leviämisen ehkäisemiseksi sekä asevalvonta- ja aserajoitussopimusten kunnioittamiseksi.

- Keskusta tukee Suomen ja Ruotsin tiivistyvää turvallisuuspoliittista yhteistyötä ja pohjoismaisen yhteistyön syventämistä.
- Keskusta pitää tärkeänä, että Suomella ja Yhdysvalloilla on vahva, molemminpuolisiin etuihin nojaava ja vaikutusvaltaa luova yhteistyösuhde.
- Venäjä on Suomelle merkittävä rajanaapuri, jonka kanssa käydään laaja-alaista vuoropuhelua.
- Suomi huomioi Kiina-politiikassa maan taloudelliset mahdollisuudet ja ihmisoikeudet.
- Käytännönläheistä yhteistyötä, kuten ympäristö- ja talousyhteistyötä sekä aktiivista vuoropuhelua Venäjän ja Kiinan kanssa, tulee edistää niin EU:ssa kuin kahdenvälisesti.
- Keskusta haluaa pitää Suomen turvallisuuden kannalta strategisen omistajuuden kotimaisissa käsissä. Tämä koskee etenkin maanomistusta, luonnonvaroja, ruuantuotantoa ja energiahuoltoa.
- Suomen huoltovarmuusjärjestelmä on päivitettävä strategisella ja kokonaisvaltaisella linjauksella, jossa määritellään selkeästi Huoltovarmuuskeskuksen, ministeriöiden, viranomaisten ja sidosryhmien roolit sekä vastuut.

Keskustan puolustus- poliittiset tavoitteet

- Keskustan mielestä yleinen asevelvollisuus, reserviläisiin pohjautuvat sodan ajan joukot ja koko maan puolustaminen on puolustuksen perusratkaisu.
- Keskusta kannattaa yleisen asevelvollisuuden lisäksi kaikkia koskevaa kansalaispalvelusvelvollisuutta.
- Puolustusvoimien suorituskykyä tulee kehittää ja ylläpitää ajanmukaisella tasolla siten, että se muodostaa riittävän uskottavan puolustuskyvyn kaikkia uhkatilanteita vastaan.
- Suomen turvallisuutta on edelleen kehitettävä verkostoituneen puolustusmallin kautta, johon kytkeytyvät EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, Ruotsi-yhteistyö, pohjoismainen yhteistyö, kahdenväliset ja monenväliset yhteistyösopimukset sekä Nato-kumppanuus.
- Hornet-kaluston suorituskyky korvataan täysimääräisesti. Hankintapäätöksen jälkeen tulee huolehtia, että ase- ja huoltojärjestelmän asianmukainen taso saavutetaan.
- Maa-, meri- ja ilmavoimien materiaalihankintojen ajantasaisuus varmistetaan.
- Huoltovarmuutta on vahvistettava turvaamalla kotimaisen puolustusteollisuuden tuotannon edellytykset, luomalla toimivat ja luotettavat kauppasuhteet hankintoja varten ja rakentamalla Euroopan unionille oma huoltovarmuusjärjestelmä.
- Keskusta kannattaa jatkossakin puolustuskykyä vahvistavien vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja ampumaseurojen harrastustoiminnan jatkamista ja kehittämistä. Maanpuolustusjärjestöillä on keskeinen rooli reserviläisten kenttäkelpoisuuden ylläpitämisessä ja maanpuolustustahdon vahvistamisessa.
- Keskusta vaatii, että reserviläisten omaehtoinen harjoittelu on turvattu kattavalla ampumarataverkostolla. Metsästysharrastus tukee suomalaista kokonaisturvallisuutta. Aselainsäädännön byrokratiaa ei pidä kiristää.
- Suomen on vahvistettava nopean toiminnan valmiutta sekä kykyä vastata kyber- ja hybridiuhkiin.

Suomen Keskustan ulko- ja turvallisuuspoliittinen linja

Lähtökohdat

Keskusta on koko olemassaolonsa ajan ollut Suomen itsenäisyyden ja kansanvaltaisen yhteiskuntajärjestelmän vankkumaton kannattaja ja edistäjä. Itsenäisyys, alueellinen koskemattomuus, Suomen kansainvälisen aseman vahvistaminen ja osallistuminen valtioiden väliseen yhteistyöhön aktiivisena toimijana ovat edel-

leen Keskustan ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjan perusta.

Keskusta haluaa vahvistaa Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia sekä edistää rauhaa, vakaita oloja ja hyvinvointia lähialueillaan ja kaikkialla maailmassa.

Keskustan ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tavoitteet

Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tärkein tehtävä on Suomen valtiollisen itsenäisyyden säilyttäminen ja sitä tukevana tavoitteena vakauden säilyttäminen Pohjolassa ja Itämeren alueella. Turvallisuuspolitiikassa painopisteet ovat alueellisen koskemattomuuden ja perusarvojen turvaaminen, kansalaisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen ja edistäminen sekä yhteiskunnan toimivuuden ylläpitäminen.

Vakauden säilyttämisen kannalta Keskusta pitää tärkeänä, että sotilasliittoon kuulumattomana maana Suomi jatkaa yleistä asevelvollisuutta ja aktiivista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, jonka kulmakivinä ovat EU-jäsenyys ja EU:n yhteisen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisen roolin vahvistaminen, hyvät suhteet naapureihin sekä kansainvälinen yhteistyö.

Suomella on oltava erilaisten uhkien varalta oma uskottava puolustuskyky, jonka perustoina ovat yleinen asevelvollisuus, reserviläisiin pohjautuvat sodan ajan joukot, koko maan puolustaminen ja puolustusvoimien toimintakyvyn ajanmukaisena pitäminen.

Keskusta ei kannata Suomen sotilaallista liittoutumista, mutta haluaa että Suomi pitää auki mahdollisuuden hakea Nato-jäsenyyttä. Mikäli liittoutuminen tulisi ajankohtaiseksi, sillä olisi oltava paitsi pitävät turvallisuuspoliittiset perustelut myös yhteiskunnan laaja hyväksyntä.

Keskusta tarkastelee turvallisuutta laajan turvallisuuskäsityksen näkökulmasta. Keskeisenä tavoitteena on ylläpitää ja parantaa Suomen kriisinsietokykyä kaikissa olosuhteissa.

Keskusta pitää tärkeänä, että kansainvälisessä toiminnassa mukaan lukien kehitysavussa painotetaan rauhan rakentamista, eriarvoisuuden poistamista, tasa-arvoisuuden edistämistä ja ihmisoikeuksien puolustamista. Suomen ulko-, kauppa- ja kehityspolitiikassa pitää vastata ihmiskunnan suuriin uhkiin. Niitä ovat etenkin ilmastonmuutos ja sen mukanaan tuomat haasteet kuten sään ääri-ilmiöt, kuivuus, lajitojen uhanalaistuminen, köyhyys, ruoka-, vesi- ja energiapulan kysymykset, pandemioiden torjunta ja energiamuroksen haasteet. Ruokaturva – riittävän ravinnon turvaaminen kaikille – on nostettava Suomen kehityspolitiikan kärkitavoitteeksi ja samalla myös Suomen omaa ruokaturvaa kriisien varalta on kehitettävä.

Terveysturvallisuus on esimerkki jakamattomasta turvallisuudesta. Kukaan ei ole turvassa ennen kuin kaikki ovat turvassa. Tästä syystä terveysturvallisuuden hoitaminen globaalilla tasolla on ensisijaista ja tärkeää. Maailman terveysjärjestö WHO:n uudistaminen ja uuden kansainväliseen terveyssäätelyn rakentaminen on keskeistä terveysturvallisuuden ratkaisemiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi.

Suomen huoltovarmuusjärjestelmä on päivitettävä strategisella ja kokonaisvaltaisella linjauksella, jossa määritellään selkeästi Huoltovarmuuskeskuksen, ministeriöiden, viranomaisten ja sidosryhmien roolit sekä vastuut.

Kansallisen varautumisen tason nostaminen on erittäin tärkeää. Huoltovarmuuden tulee olla kunnossa veden, energian, ruoan, lääkkeiden ja suojarusteiden osalta. Tuotteiden riittävästä varmuusvarastoinnista on huolehdittava.

Keskusta haluaa varmistaa, että ruoantuotantoon ja huoltovarmuuteen liittyvät kylvösiemenjalostus ja -tuotanto sekä kemianteollisuus kasvattavat kotimaista omistustaan sekä osaamistaan. On pidettävä huoli, että ruokaa voidaan tuottaa Suomessa turvallisesti ja puhtaasti, mikäli maailman ruoan ja kylvösiementuotanto ajautuisivat yhä suuremmissa määrissä muutamien suuryritysten omistukseen.

Keskustan puolustuspolitiikka

Puolustuspolitiikan tehtävänä on vastata Suomen sotilaallisen puolustuskyvyn kehittämisestä siten, että Suomi kykenee vastaamaan sotilaallisiin uhkiiin ja puolustamaan koko maata. 2020-luvun toimintaympäristössä Suomen puolustuskyvyn ylläpitäminen edellyttää nykyistä syvempää ja monipuolisempaa kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Turvallisuusuhkat tulee pyrkiä ennaltaehkäisemään ja niihin tulee varautua kokonaisturvallisuuden periaatteiden mukaisesti.

Sotilasliittoon kuulumattomana maana Suomen tulee varautua sotilaallisten uhkien torjumiseen ilman ulkopuolista tukea ja ylläpitää tämän vuoksi kaikkia puolustusjärjestelmän suorituskykyalueita, niin puo-

Kuva: Adobe Stock

lustusvoimien tuottamalla sotilaallisella puolustuskyvyllä kuin rajavartiolaitoksen, tullilaitoksen ja poliisin toimintakyvyllä. Puolustuskyvyn ylläpidon ensisijaisena päämääränä tulee olla ennaltaehkäisevän kynnysen muodostaminen maamme kohdistuvalle sotilaallisen voiman käytölle ja sillä uhkaamiselle.

Hornet-kaluston suorituskyky korvataan täysimääräisesti. Hankintapäätöksen jälkeen tulee huolehtia, että ase- ja huoltojärjestelmän asianmukainen taso saavutetaan. Maa-, meri- ja ilmavoimien materiaalihankintojen ajantasaisuus varmistetaan.

Suomen täytyy säilyttää yleinen asevelvollisuus ja ylläpitää kansalaisten korkeaa maanpuolustustahtoa. Maanpuolustustahto säilyy korkealla, kun ihmiset kokevat Suomen puolustamisen arvoiseksi. Keskusta pitää jokaista suomalaista maanpuolustajana ja siksi pitää perusteltuna, että yleisen asevelvollisuuden lisäksi luotaisiin lainsäädännöllisesti kaikkia koskeva kansalaispalvelusvelvollisuus. Kansalaispalvelukseen osallistutaisiin esimerkiksi vaativiin ensiaputehtäviin, palokuntatoimintaan, öljyntorjuntaan, myrskyvahinkojen korjaamiseen, ruokahuoltoon, kadonneiden etsintään, meripelastukseen ja väestön hallintaan. Puolustusvoimien kutsunnat tulee ulottaa koskemaan koko ikäluokkaa, myös nuoria naisia.

Suomi tarvitsee vähintään 280 000 henkilön kertausharjoitetun reservin. Kertausharjoitusten vuosittaista määrää tulee kasvattaa vähintään 10 prosenttiin sijoitetuista reserviläisistä. Keskusta pitää vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen roolia tärkeänä ja kehittämisen arvoisena Suomen puolustuksessa, maanpuolustuskoulutuksessa ja maanpuolustustahdon vaalijana. Esimerkiksi ampumaharrastus on omiaan ylläpitämään sotilaallisia taitoja ja valmiuksia.

Kuva: Adobe Stock

Kumppanuus Naton kanssa on mahdollistanut puolustusvoimien kehittämisen Nato-standardien mukaisesti. Keskusta tukee kehittyvää kumppanuutta.

Suomen on vahvistettava nopean toiminnan valmiutta sekä kykyä vastata kyber- ja hybridiuhkiin. Puolustusvoimilla on oltava kaikissa olosuhteissa kyky vastata Suomen sotilaallisesta kyberpuolustuksesta osana kansallista kyberturvallisuutta. Suomen kyberturvallisuutta on kehitettävä kokonaisvaltaisesti ja strategisesti tiiviissä viranomaisyhteistyössä siten, että kybertoiminnassa on poikkiallin-

lisesti ajantasainen, yhtenäinen ja selkeä tilannekuva sekä johdettu toimintalinja.

Keskusta kannattaa Suomen osallistumista EU:n jäsenmaana kansainväliseen rauhanturvaamiseen, kriisinhallintaan ja harjoituksiin. YK-jäsenmaan veloitteiden täyttämisen lisäksi tämä toiminta mahdollistaa Suomen sotilaallisten kykyjen kehittämistä. Kansainväliseen toimintaan osallistuminen edistää Suomen kykyä suorittaa materiaalihankintoja, harjoitus- ja koulutustoimintaa sekä asevalvontatoimia, joiden lisäksi tavoitteena on kokemuksen kerääminen ja tutkimustoiminnan sekä kahdenvälisen yhteistoiminnan kehittäminen.

Turvallisuuskehitys Suomen lähialueilla

Turvallisuuspoliittinen tilanne Suomen lähialueilla on Itämerellä ajoittain esiintyvistä jännitteistä huolimatta hyvä. Suomeen ei kohdistu välittömiä sotilaallisia turvallisuusuhkia. Pohjoismaissa ja Baltiassa on reagoitu turvallisuusympäristön

muutoksiin parantamalla valmiutta ja puolustusvoimien suorituskykyä. Ruotsissa asevoimien kehittämisen painopiste on palautunut kriisinhallinnasta oman alueen puolustamiseen.

Arktisen alueen strateginen merkitys kasvaa. Suomen on vaikutettava siihen, että arktinen alue pysyy sotilaallisten jännitteiden ulkopuolella.

Suomen on syvennettävä arktista ja pohjoismaista yhteistyötä EU-politiikassa ja otettava vahva rooli EU:n arktisen politiikan vahvistamisessa.

Suomi edistää arktisen politiikan tavoitteitaan uudistetulla arktisen politiikan strategialla, jossa huomioidaan ilmastomuutos, alueen asukkaat ja heidän hyvinvointinsa, osaaminen, elinkeinot ja tutkimus sekä alueen infrastruktuuri ja logistiikka.

Euroopan unioni ja Suomen turvallisuus

Euroopan unioni on keskeinen Suomen turvallisuuden peruspilari yhdessä oman ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkamme ja pohjoismaisen turvallisuusyhteistyön kanssa. Keskusta näkee

Euroopan unionin arvo-, turvallisuus- ja vakausyhteisönä, jonka jäsenmaiden yhteen kootut resurssit, taloudellinen painoarvo, toimintakyky, yhtenäisyys

ja jäsenvaltioiden sitoutuminen yhteisiin arvoihin ratkaisevat sen mahdollisuudet olla vaikutusvaltainen kansainvälinen toimija.

Euroopan unionin tulee huolehtia nykyistä vahvemmin taloudellisesta turvallisuudesta ja talouden pitämisestä omilla käsissään.

Keskusta katsoo, että EU:n perustamis- sopimukseen sisältyvät yhteisvastuulauseke ja keskinäistä avunantoa koskeva velvoite vahvistavat unionin luonnetta turvallisuusyhteisönä. Keskusta haluaa, että keskinäistä avunantoa koskevan velvoitteen täytäntöönpanon edellytyksiä vahvistetaan.

Keskusta tukee Suomen ja Ruotsin tiivistyvää turvallisuuspoliittista yhteistyötä. Puolustusyhteistyön syventämiselle sotilasliittoon kuulumattoman Ruotsin kanssa ei aseteta ennalta määriteltyjä rajoitteita. Myös Suomen ja Norjan kahdenvälistä puolustusyhteistyötä tulee kehittää.

Pohjoismaisen puolustusyhteistyön syventämisellä lisätään vakautta Pohjois-Euroopassa, Itämeren alueella ja arktisella alueella.

Brexitin myötä Iso-Britannia ei ole enää mukana EU:n sotilaallisten rakenteiden kehittämisessä, mikä korostaa Suomen oman riittävän uskottavan puolustuskyvyn ylläpitämisen tärkeyttä ja kahdenkeskisen yhteistyön kehittämistä Iso-Britannian kanssa.

YK ja muu monenkeskinen yhteistyö

Keskusta tukee monenkeskisen yhteistyön, kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien vahvistamista. Monenkeskisen sääntöpohjaisen järjestelmän heikentyminen edellyttää demokratioilta aktiivista, johdonmukaista ja tiivistyvää kumppanuutta YK-järjestelmän toimintakyvyn ja kansainvälisen oikeuden vahvistamiseksi.

YK:n toimintakyky on avainrolissa globaalin tasapainoisen kehityksen, rauhan ja turvallisuuden vahvistamisessa. Suomen YK-linja ja toiminnan tavoitteet on Keskustan mielestä syytä määritellä

kokonaisvaltaisesti YK-strategiassa, joka kattaisi valtioiden, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan vastuun taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävä kehityksen edistämässä. Keskusta tukee Suomen kampanjaa YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi vuosiksi 2029–2030.

Suurvaltojen väliset jännitteet ja kilpailu ovat johtaneet monenkeskisen järjestelmän heikentymiseen ja kansainvälisistä sopimuksista irtautumiseen, mikä heikentää turvallisuutta, lisää epävakautta ja vaikeuttaa pienten valtioiden vaikutus- ja toimintamahdollisuuksia.

Vuonna 2020 levinnyt Covid-19-pandemia ja sen vuoksi tehdyt rajoitustoimenpiteet lisäsivät vastakkainasettelua ja vahvistivat käynnissä olevia kehityskulkuja. Ne liittyvät sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän heikentymiseen, nationalismiin ja kansallisvaltioiden roolin korostumiseen, suurvaltakilpailun kiristymiseen, voimapolitiikkaan, kansalaisten perusoikeuksien rajoittamiseen ja globalisaation murrukseen.

Kehitysyhteistyön merkitys, laatu ja tuloksellisuus korostuvat maailmassa, jossa erilaisten kriisien kärsijöiksi joutuvat etenkin vähiten kehittyneet maat ja niiden heikoimmassa asemassa olevat kansalaiset. Eskaloituvilla kriiseillä on globaalejakin seurauksia.

Suurvallat, Nato ja Suomen turvallisuus

Suomen tulee tehdä yhteistyötä kaikkien maiden ja erityisesti johtavien suurvaltojen kanssa sekä suoraan että EU:n kautta vaikuttaen kaikissa kysymyksissä, jotka se länsimaisena demokratiana voi hyväksyä. Suomen tulee toimia sillanrakentajana suurvaltojen välisissä suhteissa ja edistää suurvaltojen välistä dialogia.

Keskusta ei kannata Suomen Nato-jäsenyyttä, mutta haluaa pitää auki mahdollisuuden sitä hakea. Suomi tekee Nato-ratkaisunsa omista lähtökohdistaan. Keskusta on tietoinen jäsenyyden antamista oikeuksista mutta myös velvoitteista, ja siitä, että jäsenyys muuttaisi sekä Suomen asemaa että lähialueen turvallisuuspoliittista asetelmaa. Suomen tulee seurata tarkasti, millaisia ratkaisuja sekä Nato että Natoon kuulumattomat maat jäsenyyden suhteen tekevät ja millaiseksi sen rooli turvallisuusjärjestelynä ylipäänsä muodostuu. Suomen tulee seurata tarkkaan Ruotsissa käytävää turvallisuus- ja puolustuspoliittista keskustelua ja maan suhdetta Natoon.

Keskusta pitää tärkeänä, että Suomella ja Yhdysvalloilla on vahva, molemminpuolisiin etuihin nojaava ja vaikutusvaltaa luova yhteistyösuhde. Suomen ja Yhdysvaltojen laaja-alainen yhteistyö pitää sisällään ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymykset, kaupan, palvelut ja investoinnit, tutkimuksen, teknologian ja innovaatiot, opiskelijavaihdon, luovan talouden ja kulttuurin.

Suomen on edelleen syvennettävä yhteistyötä Yhdysvaltain osavaltioihin erityisesti biotalouden, energian ja ympäristöteknologian aloilla.

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen yhteistyön tiivistäminen on tärkeää globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi. Yhteistyötä on tiivistettävä erityisesti turvallisuus-, kauppa-, ilmasto- ja teknologiakysymyksissä.

Suomen on noudatettava Kiinan suhteen johdonmukaista politiikkaa, joka lähtee kansallisista intresseistä ja omista arvoistamme. Tärkeämpää kuin korkea profiili julkisuudessa ovat todellinen dialogi ja tulokset. Taloussuhteet Kiinaan ovat erittäin tärkeitä, mutta myös periaatteellisia kysymyksiä, kuten ihmisoikeuksia, on pidettävä esillä.

Kahdenvälisten suhteiden ohella tärkeää on vaikuttaa EU:n Kiina-politiikan sisältöön ja toimia yhteisesti sovitun politiikan tukena. Kiina on EU:lle yhtä aikaa yhteistyö- ja neuvottelukumppani, strateginen kilpailija että järjestelmätason haastaja. Kaikki nämä näkökulmat on otettava tasapainoisesti huomioon EU:n Kiina-politiikassa.

Sen, miten suhtaudumme ulkovaltojen toimintaan omalla maaperälläämme, on oltava johdonmukaista ja Suomen tarpeet huomioivaa. Meidän tulee tunnistaa kansallisen turvallisuuden kysymykset aiempaa paremmin myös kaupallisissa ja teknisissä asioissa.

Suomen ja Venäjän naapurussuhteet ovat laaja-alaiset. Yhteistyön keskiössä ovat muun muassa liikenne ja logistiikka, energia ja rakentaminen, matkailu ja kulttuuri sekä metsä- ja ympäristökysymykset. Valtioiden välisten ja taloussuhteiden lisäksi maiden väliset kansalaisyhteiskuntayhteydet ovat tärkeä osa vuoropuhelua.

Suomelle EU:n Venäjä-politiikan yhtenäisyys ja johdonmukaisuus on keskeistä. EU:n pohjoinen ulottuvuus ja Barents-yhteistyö ovat toimivia yhteistyön muotoja, sillä niissä Euroopan unioni ja Venäjä tekevät yhteistyötä tasavertaisina kumppaneina.

Suomi hallinnoi osaltaan EU:n ja Venäjän pisintä yhtenäistä maarajaa, huolehtii rajaturvallisuudesta ja liikenteen sujuvuudesta.

Arktinen alue on esimerkki yhteistyökohdeesta, jossa Suomi, Yhdysvallat ja Venäjä voivat tehdä rakentavaa yhteistyötä muun muassa ympäristön tilan parantamiseksi.

Suomen on kyettävä jatkuvasti arvioimaan tarkkaan Venäjän sisä- ja ulkopo-

liittista kehitystä. Tämä edellyttää syvällisen Venäjä-tuntemuksen kehittämistä.

Suurvaltojen väliset kiistat ja kilpailu voivat ulottaa vaikutuksensa myös Suomeen. Suomen on varauduttava nykyistä paremmin esimerkiksi taloussaartojen ja pakotteiden meihin ulottuviin vaikutuksiin. Sama koskee kyber- ja hybridiopeeraatioita.

Tausta-analyysiä

Yhdysvallat

Yhdysvallat on muuttanut viime vuosikymmeninä ulkopoliitikkaansa painopistettä transatlanttiselta suunnalta Aasiaan. Presidentti Trumpin tapa toteuttaa tätä poikkese radikaalisti edeltäjistään, mutta perusvire ei muuttunut. Syynä ovat olosuhteiden muutokset: Kiinan voiman kasvu ja sen entistä selvemmat pyrkimykset rajoittaa Yhdysvaltain asemaa Tyynenmeren alueen johtavana valtiona.

Väistämätön seuraus tästä painopisteen muutoksesta oli Yhdysvaltain Euroopan suunnalle antaman painoarvon pieneneminen. Se näytti myös olevan tehtävissä ilman suuria turvallisuuspoliittisia seurauksia, sillä vielä 2000-luvulla näytti siltä, että Venäjän aiheuttama uhka oli ainakin vähentynyt, ellei kokonaan poistunut. Lisäksi vaikutti Yhdysvaltain perinteinen turhautuminen siihen, että Naton eurooppalaiset jäsenmaat eivät olleet halunneet lisätä panostusta asevoimiensa toimintakyvyn lisäämiseen tai edes ylläpitämiseen niin paljon kuin Yhdysvallat katsoi oikeudenmukaiseksi. Nato oli luotu Neuvostoliiton muodostamaa uhkaa vastaan, ja kautta 1990-luvun ja vielä 2000-luvullakin oli myös olemassa vähintään pinnanalaista epävarmuutta siitä, mikä sen tehtävä ja tarkoitus kylmän sodan jälkeisessä maailmassa oli.

Venäjän toiminta vuoden 2008 Georgian sodasta ja erityisesti vuonna 2014 alkaneesta Ukrainan kriisistä lähtien on muuttanut tätä asetelmaa perinteisempään suuntaan myös Yhdysvaltain Venäjä-politiikan, Natoon suhtautumisen ja Eurooppa-suhteen osalta. Suurpoliittinen asetelma on kuitenkin peruuttamattomasti muuttunut. Eurooppa, Venäjä ja Nato eivät ole enää Yhdysvaltain kansainväliselle

asemalle ja välittömille kansallisille turvallisuuseduille elintärkeä kysymys, vaan elintärkeä on kilpailusuhde Kiinan kanssa. Siitä huolimatta Natonkin merkitys on jälleen kasvanut perinteisenä sotilasliittona, vaikka sen aktiivinen toiminta keskittyy edelleen kriisinhallinta- ja vastaaviin operaatioihin.

Venäjä

Kylmän sodan päättymisen jälkeen Venäjän kehitykseen kohdistetut odotukset eivät toteutuneet eikä se ole kehittynyt demokraattiseksi valtioksi. Suunta on ollut päinvastainen: kansalaisvapauksia on kaivennettu, valvontaa ja tukahduttamistomia eri mieltä olevia vastaan kovennettu, tiedotusvälineet otettu laajasti valtiovallan valvontaan ja viimeisimpänä alettu yhä tiukemmin puuttua myös internetin käyttöön.

Talouspolitiikassaan Venäjä on toiminut johdonmukaisesti ja konservatiivisesti, mutta talouden monipuolistamisessa vähemmän riippuvaiseksi hallituksen suojeleuksessa toimivien oligarkkien yritysryppäistä ja energiaviennistä ei ole onnistuttu, ja väestön reaalitytulot ovat viime vuosina laskeneet. Sen asevoimat menettivät toimintakykyään ratkaisevasti Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisinä vuosina, mutta viime vuosien aikana se on vahvistanut niitä huomattavasti, ja jatkaa tätä edelleen.

Venäjän suhtautuminen ulkomaailmaan, ennen muuta naapurustoonsa ja länsimaailmaan, on vuodesta 2007 jyrkentynyt vuosi vuodelta. Kulminaatiopisteitä ovat olleet vuoden 2008 sota Georgiaa vastaan, vuonna 2014 tapahtunut Krimin miehitys ja konfliktin lietsominen Itä-Ukrainassa. Se pyrkii pysyvän vaikutusvallan aseman saavuttamiseen lähialueellaan

ja vastustaa jyrkästi pyrkimyksiä, joita se näkee muilla mailla, ennen muuta Yhdysvalloilla ja sen välikappaleeksi kokemallaan Natolla olevan ulottaa vaikutusvaltansa rajoilleen ja jopa niiden ylikin. Euroopan unionin se lukee niin ikään vastustajakseen. Euroopan unionin ja Venäjän vuoropuhelua tulee edistää erityisesti ilmasto- ja energiakysymyksissä.

Suoranaisten sotilaallisten interventioiden ohella ja lisäksi Venäjä turvautuu vastustajiensa, todellisten ja potentiaalisten, yhteiskuntien digitaalisen infrastruktuurin heikentämistä ja lamauttamisoperaatioihin ja pyrkii niiden henkisen vastustuskyvyn murentamiseen.

Kiina

Kolmenkymmenen vuoden aikana Kiina on nousut köyhästä kehitysmaasta maailman toiseksi suurimmaksi taloudeksi ja samalla poliittiseksi maailmanvallaksi, jolle vetää enää vertoja vain Yhdysvallat. Tämän se on aikaansaanut yhdistämällä kommunistisen yksipuoluevaltion markkinatalouden periaattein – joskin kiinalaisin erityispiirtein – toimivaan talouteen. Monilla mittareilla alkaen teollisuustuotannosta ja ulkomaankaupasta, mutta myös esimerkiksi kasvihuonekaasujen päästäjänä, se on maailman suurin. Taloudellista painoarvoa on seurannut poliittinen vaikutusvalta, jonka käyttämistä se ei enää epäröi. Omalla lähtöalueellaan se pyrkii ja on jo päässytkin johtavaksi, ja vähintään tasavertaiseksi se pyrkinee myös maailmanlaajuisesti.

Kiina omaksui uudistuspolitiikassaan alusta lähtien avautumisen ulkomaailmaan saadakseen sieltä teknologiaa, investointeja ja markkinoita tuotteilleen. Ajan myötä tähän liittyi erilaisten resurssien, ennen muuta energian, hankinta sen omiin tar-

peisiin. Se on avannut ja pitänyt talouttaan suljettuna valikoivasti ja myös käyttänyt hyväkseen kansainvälisen kauppajärjestelmän, johon se liittyi WTO-jäsenyyden myötä täysimääräisesti, mahdollisuuksia (ja heikkouksia) oman talousjärjestelmän tarjoamilla keinoilla. Tätä sen kaupakumppanit ovat kasvavassa määrin arvostelleet. Sen markkinoiden suuruus ja houkuttelevuus ovat toisaalta estäneet koviin vastatoimiin ryhtymisen. Kiina on monilla aloilla jo varsin hallitseva tuottaja, mikä havaittiin esimerkiksi covid-19-pandemian puhjettua, vaikka suojavälineet eivät sinänsä mitään strategisia tarvikkeita olekaan. Vakavampi oli maailmanlaajuisiksi laajentuneiden tuotantoketjujen katkeilu pandemian puhjettua.

Kiinan ulkopoliittikan periaatteisiin on kuulunut kansantasavallan alusta lähtien tiukka sisäisiin asioihin puuttumattomuus, eikä tämä asenne ole lieventynyt maan vaikutusvallan kasvun myötä, pikemminkin päinvastoin. Kiina torjuu nimenomaisesti länsimaisen demokratian poliittisena järjestelmänä maassaan, eikä se hyväksy oman järjestelmänsä epäkohtiin kohdistuvaa arvostelua esimerkiksi ihmisoi-keuksista, vähemmistöjen kohtelusta ja separatismiksi kokemansa toiminnan tai toimijoiden tukahduttamisesta.

Kiina ja Venäjä ovat lähentyneet toisiaan molempien suhteiden länsimaihin kiristettyä ja ne tukevat toisiaan muun muassa YK:ssa. Talusmahtina Kiina on moninkertainen Venäjään verrattuna eikä Venäjä enää ole Kiinan veroinen poliittisenakaan toimijana maailmanmitassa, jos kohta iso ydinasevaranto tasoittaa tilannetta. Mahditiekijänä maailmassa Kiina on jo eri luokkaa kuin Venäjä.

Keskustan kauppapoliittisia linjauksia

Yhteisiin sääntöihin perustuva monenkeskinen kauppajärjestelmä on pienen vientivetoisen kansantalouden etu. Sääntöpohjainen avoin ja vapaa kauppa sekä toimivat EU:n sisämarkkinat ovat edellytyksiä Suomen talouden kasvulle ja hyvinvoinnille.

Kasvava protektionismi on merkittävä uhka talouden elpymiselle etenkin koronakriisin jälkeen. Erilaisten kaupan esteiden lisääntyminen heijastuu negatiivisesti talouteen ja työpaikkoihin. Keskusta kannattaa avoimen ja sääntöpohjaisen kansainvälisen kauppajärjestelmän edistämistä ja sovitujen sitoumusten tehokasta täytäntöönpanoa.

Maailman kauppajärjestö WTO antaa kansainväliselle kaupankäynnille sääntöpohjan ja on tärkeä työkalu avoimen maailmankaupan edistäjänä. Suomen tulee osana EU:ta toimia aktiivisesti WTO:n toimintaedellytysten parantamiseksi ja toimintakyvyn palauttamiseksi. Keskusta tukee EU:n harjoittamaa, kaupan esteiden ja yritysten toiminnan tasapuolisuuden takaavaa kauppapolitiikkaa, jonka sisältöön Suomen on aktiivisesti vaikuttava. Monikansallisten sopimusten ohella kauppaa voidaan tarvittaessa avata myös rajoitetummin alueellisilla ja kahdenvälisillä sopimuksilla.

Keskusta korostaa EU:n yhteisen kauppapolitiikan merkitystä. EU:n kauppapolitiikalla on pyrittävä edistämään avointa ja oikeudenmukaista kauppaa sekä luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset vientimarkkinoilla toimiville EU-alueen yrityksille.

Keskusta tukee EU:n kahdenvälisen kauppasopimusverkoston laajentamista. Suomen kaltaiselle pienelle ja avoimelle vientivetoiselle taloudelle vapaakaupan ja uusien kauppasopimusten hyödyt ovat kiistattomat. Vapaakauppasopimusten avulla voidaan tehokkaasti laskea kahdenvälisen kaupan kustannuksia ja avata uusia markkinoita erityisesti pienille ja keskiuurille vientiyrityksille. Yhdessä sovitut pelisäännöt myös oleellisesti parantavat liiketoimintaympäristön vakautta ja ennakoitavuutta.

Keskusta korostaa, että solmittavissa kauppasopimuksissa on varmistettava elintarvikkeiden, tavaroiden ja palvelujen korkeat standardit. Ympäristö- ja muiden normien tiukempaan sääntelyyn on aina oltava mahdollisuus. EU:n ja Suomen kannalta herkissä maataloustuotteissa tulee säilyttää tuontikiintiöt.

EU:n yhteinen kauppapolitiikka pohjautuu eurooppalaisiin periaatteisiin ja arvoihin. Sopimukseen sisältyvillä velvoitteilla voi osaltaan edistää ihmisoikeuksien, ympäristötavoitteiden ja sosiaalisten oikeuksien toteutumista kumppanimaissa. Keskusta ei kannata sopimusten välineistämistä liiaksi kauppapolitiikan ulkopuolisilla tavoitteilla. Riskinä on jo nykyisellään pitkien ja raskaiden neuvotteluiden vaikeutuminen entisestään tai kaatuminen kokonaan ilman sopimuksen mukanaan tuomia myönteisiä saavutuksia.

Yhdysvallat

Bidenin hallinnon tavoitteena on monikeskisen yhteistyön vahvistaminen ja Yhdysvaltojen palauttaminen takaisin kansainväliseen järjestelmään. Keskusta

suhtautuu myönteisesti Yhdysvaltojen vahvempaan rooliin esimerkiksi Maailman kauppajärjestö WTO:n uudistamisessa.

Suurta muutosta Yhdysvaltain kauppapolitiittiseen linjaan ei kuitenkaan ole odotettavissa. Etenkin Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasuhteita viime vuosina leimanneet jatkuvat jännitteet ovat tulleet jäädäkseen. Koronakriisin jälkeen paine teknologisen omavaraisuuden kasvattamiseen ja työpaikkojen sekä tuotantoketjujen palauttamiseksi kotimaahan kasvaa entisestään.

EU:lla ja Yhdysvalloilla on yhteneväisiä tavoitteita Kiinan kauppaa vääristäviin toimiin vastaamisessa. Samalla EU:n tulee huolehtia omasta strategisesta liikumatilastaan. Tulevan vuosikymmenen keskeinen kauppapolitiittinen kysymys on, miten EU asemoituu Kiinan ja Yhdysvaltojen välisessä suurvaltakamppailussa. Keskusta kannattaa yksipuolisten toimien sijaan yhteistyön rakentamista molempiin suuntiin. EU:n tulee välttää tilannetta, jossa joutuisimme pakotetun joko tai -valinnan eteen.

Transatlanttisissa suhteissa tulee ylläpitää mahdollisuutta kauppasopimusneuvotteluiden uudelleenkäynnistämiseen.

Kiina

Kiina on nousemassa Yhdysvaltojen ohitse maailman suurimmaksi kansantaloudeksi 2020-luvun loppuun mennessä. Keskusta pitää Kiinan kauppaa ja investointeja tärkeinä koko EU-alueen taloudelle ja elpymiselle. Samaan aikaan on tunnistettava Kiina-suhteisiin liittyvät kipupisteet.

Kiina suojaa valtionyhtiöitään globaalilta kilpailulta avokätisillä valtiontuilla. Puutteet markkinoiden avoimuudessa, muut kaupan esteet sekä yleiset liiketoimintaympäristön ongelmat aiheuttavat kasvavia kaupan vääristymiä. Epäsuhtainen kilpailuasetelma EU- ja kiinalaisyrittäjien

välillä on krooninen ongelma, jota koronakriisi on entisestään pahentanut. Yhtä lailla EU:n on kauppasuhteissaan huomioitava Kiinan ihmisoikeusongelmat.

EU:n ja Kiinan välinen investointisopimus ei ole ongelmaton, mutta tarpeellinen askel kohti reilun kilpailun ja vastavuoroisuuden parempaa toteutumista. Sopimus antaa toteutuessaan myös suomalaisyrityksille vahvemman oikeudellisen suojan Kiinan markkinoilla toimiessaan. Edellytyksenä on toimeenpanon tarkka seuranta ja sopimusrikkomuksiin puuttuminen.

Samaan aikaan paine oman tuotannon suojelemiseen ulkomaiselta kilpailulta on kasvanut myös EU:n sisällä. Britanin EU-eron jälkeen Suomen ja muiden samanmielisten maiden on yhä voimakkaammin puolustettava unionin kauppapolitiikan periaatteita sekä sisämarkkinoiden pelisääntöjä. Esimerkiksi Kiinan kauppaa vääristäviin toimiin on syytä vastata EU:n omaa teollisuus- ja kilpailupolitiikkaa rapauttamatta.

Kauppa ja ilmasto

Erityisesti ilmastokysymykset kytkeytyvät yhä tiiviimmin kauppapolitiikkaan. EU:n kauppapolitiikan pääasiallinen tavoite tulee jatkossakin olla sääntöpohjaisen vapaakaupan edistäminen sekä protektionismin torjuminen. Yhteistä kauppapolitiikkaa sekä Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjä kehittämällä voidaan samalla tukea kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamista.

EU:n uusimmat vapaakauppasopimukset sisältävät erilliset kestävästä kehitystä käsittelevät luvut ja velvoitteet Pariisin ilmastopoliittisen noudattamisesta. Ilmastotavoitteiden kannalta keskeistä onkin kiinnittää huomiota kauppasopimukseen, jo nykyisellään kirjattujen velvoitteiden tehokkaampaan toimeenpanoon ja seurantaan.

EU:n on varmistettava eurooppalaisten yritysten kilpailukyky ja tasapuoliset toi-

mintaedellytykset. Yhtenä keinona tasavertaisuuden parantamiseksi komissio on ehdottanut hiilitullin käyttöönottoa EU:n ulkorajoille. Keskusta jakaa tavoitteen ilmastotehokkaasta teollisuudesta ja EU-yritysten kilpailukyvyn turvaamisesta, mutta edellyttää, että hiilivuotoa hillitään ensisijaisesti globaalien sääntelyn eikä protektionismin kautta. Suomen tulee kehittää ja vahvistaa EU:n yhteistä kauppapolitiikkaa ympäristöllisesti kestäväällä ja kilpailukykykymme turvaavalla tavalla. Mikäli hiilitulleihin päädytään, tulisi ne toteuttaa Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjen puitteissa.

Ihmiskeskeistä kehityspolitiikkaa

Maailma muuttuu tasa-arvoisemmaksi konkreettisten toimien kautta. Keskusta lähestyy kehityspoliittisia kysymyksiä pragmaattisesti diplomatian ja kumppanuuksien kautta, demokratiasta ja ihmisoikeuksista tinkimättä.

Kehittyvien maiden asemaa vahvistaessa demokratia, rauha ja ihmisoikeudet ovat keskiössä. Kansainvälisen yhteisön jatkuva sitoutuminen Agenda2030-tavoitteisiin on tärkeää, sillä matkaa tavoitteiden toteutumiseen on vielä runsaasti.

Keskusta on sitoutunut kansainväliseen yhteistyöhön globaalien haasteiden ratkaisemiseksi ja katsoo, että niiden ratkaiseminen parantaa myös Suomen omaa turvallisuutta ja hyvinvointia.

Julkisen rahoituksen lisäksi kehitysyhteistyö vaatii yksityisiä investointeja sekä vaikuttavaa sijoittamista ja lainoitusta. Kehittyvien maiden omaa talouden vahvistamiskykyä on välttämätön tukea. Tässä Suomi voi tarjota osaamistaan etenkin maatalous- ja metsätuskysymyksissä, koulutuksessa ja puhtaan teknologian ratkaisuihin.

Ylisukupolvisuus ja perhe kehityspolitiikan keskiöön

Keskustan tavoitteet tiiviisti:

Kaikilla on oikeus perustaa omanlaisensa perhe.

Koulutuksen on oltava kaikkien saatavilla taustaan katsomatta.

Hyvä vanhuus on jokaisen ihmisen oikeus.

Perhe on maailman tärkein yksikkö myös globaalisti. Keskusta tarkastelee kehityspolitiikassa erityisesti perheitä elämäntapaajattelun pohjalta. Oikeus hyvään elämään syntymästä vanhuuteen saakka on ihmisoikeus.

Jokaisella on oltava mahdollisuus päättää omasta kehosta ja oikeus valita oma kumppani. Perhe on voitava perustaa ilman pakkoa ja vailla syrjintää, häirintää tai väkivaltaa. Yksilön oikeuksia kunnioittavat tuki- ja terveyspalvelut raskauteen, synnytykseen ja äitiyteen on oltava kaikkien perheiden saatavilla. Elämän on voitava alkaa turvallisesti.

Lapsella on oikeus olla lapsi, syntyi hän minne päin maailmaa tahansa. Lapsilla ja nuorilla on oikeus koulunkäyntiin varallisuuteen, asuinpaikkaan tai muuhun taustaan katsomatta. Koulunkäynnin esteenä ei saa olla esimerkiksi se, ettei perheellä ole varaa terveyspalveluihin. Siksi esimerkiksi tyttöjen ja naisten erityistarpeet on otettava kehitysyhteistyössä huomioon.

Vanhukset ovat kehitysyhteistyössä erityisen näkyvä ihmissyhmä. Väestön ikääntymiseen on kuitenkin välttämätön vastata, sillä maailmassa arvioidaan

olevan yli 2 miljardia yli 60-vuotiasta vuoteen 2050 mennessä. Haasteellisen elämän eläneistä, monin eri tavoin kaltoinkohdelluista ja rikkinäisistä lapsista ja nuorista ei tule ehjiä ja hyvinvoivia vanhuksia. Keskusta katsoo, että hyvän vanhuuden mahdollistaminen ihmisille tulee olla myös kansainvälisen yhteisön tavoitteena. Kunniallinen, hyvinvoiva ja turvallinen vanhuus on taattava ihmisille niin kehittyvissä kuin kehittyneissä maissa.

Maailman pitää jatkua myös yli sukupolvien. Siksi elämää on tarkasteltava synty-mää ja kuolemaakin pidemmälle. Ilmas-tonmuutokseen ja tulevien sukupolvien hyvään elämään on välttämätöntä vai-kuttaa myös kehitysyhteistyössä. Lisäksi korona on aiheuttanut merkittävää ta-kapakkia monille kehittyville maille. Kan-sainvälisen yhteisön on toisaalta kyettävä kriittisesti tarkastelemaan, millä kantimilla aiemmin saavutettu kehitys oli, toisaalta jatkamaan työtä kehityksen jatkumiseksi myös pandemian jälkeen.

Kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu ja rauhantyö täydentävät toisiaan

Kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu ja rauhantyö on toteutettava entistä lähempänä toisiaan. Johdonmukainen ja toisiaan täydentävä yhteistyö johtaa tar-koituksenmukaisempaan toimintaan sekä parempiin tuloksiin ihmisten tarpeiden, kestävän rauhan ja ihmisoikeuksien näkö-kulmasta.

Keskusta huomioi myös, että monille kriisi ei ole poikkeustila. Miljoonat ihmiset elävät kriisien ja konfliktien keskellä koko elämänsä. Siksi konflikteissakin on huo-lehdittava lasten ja nuorten koulutuksesta ja terveydestä.

Äärimmäisen köyhyyden poistaminen säily kehityspolitiikan painopisteenä

Vaikka kehityspolitiikallakin on moniulotteinen tehtävä ja tavoitteenasettelu, köyhyys ja sen ongelmien lieventäminen tai poistaminen pitkällä aikavälillä, säilyy keskeisenä. Köyhyyttä lieventävään kehityspolitiikkaan kuuluu lukuisia toimialoja ja tehtäväkenttiä aina lasten ja nuorten koulutuksesta terveydenhoitoon ja hyvään hallintoon. Keskusta on aina korostanut myös ruokaturvan ylläpitämistä ja alkutuotannon kehittämistä. Afrikan köyhien maiden ruokaturvan parantaminen tulee olla yksi Suomen Afrikka-strategian painopisteistä. Tätä tehtävää varten on Suomessa syytä koota riittävä ruokaturvan ja sitä tukevan peltometsäviljelyn asiantuntemus sekä ylläpitää kansainvälisen tason osaamista. Köyhyyden lieventämisen ohella tällä osaamisella on merkitystä myös ilmastomuutoksen torjunnassa, esimerkiksi Sahelin alueella, joka on yksi haavoittuvimmista alueista Afrikassa.

Afrikan taloudellinen, poliittinen ja ympäristöllinen merkitys korostuu

Parinkymmenen viime vuoden aikana on alkanut eräänlainen uusi ryntäys Afrikkaan.

Länsi-Eurooppa on jäänyt jälkeen nykyisessä Afrikka-boomista, missä Kiina, Intia, Lähi-idän maat sekä Turkki ja Venäjä ovat olleet aloitteellisia. Euroopan unioni pyrkii korjaamaan tilannetta Afrikka-strategialla (2020). Suomen oma Afrikka-strategia julkistettiin maaliskuussa 2021. Euroopan unioni, Suomi mukaan luettuna, hakee uutta näkökulmaa Afrikka-politiikkaan.

Ongelmistaan huolimatta Afrikka on nähtävä suurten mahdollisuuksien maanosana.

Tämä siitä huolimatta, että Afrikkaa vaivaavat lukuisat kehitysongelmat, jotka johtuvat maanosan historiasta, maiden sisäisistä kriiseistä ja poliittisesta hauraudesta, kuten myös haavoittuvista luonnoloista. Oman haasteensa luovat erittäin nopea väestönkasvu sekä maaosan mitava köyhyys.

Keskusta tukee näkemystä, että köyhyysproblematiikan rinnalle tulee yhteistyössä nostaa entistä enemmän taloudellinen ja poliittinen yhteistyö, tutkimus, koulutus ja kulttuurinvaihto sekä matkailu. Tämä on uuden Afrikka-strategian tärkein sanoma.

Kun Afrikka-politiikan painospistettä halutaan siirtää taloudelliseen yhteistyöhön, kehitysyhteistyö säilyy omana raiteenaan Afrikan maiden ja Suomen vuorovaikutuksessa. Kehitystyössä on instrumentteja, kuten Finnfund, jotka voivat edistää Suomen ja Afrikan maiden keskinäistä taloudellista yhteistyötä.

Monilla Afrikan mailla on mahdollisuus yltää talouskehitykseen, joka on ollut tunnusomaista Aasian nopean talouskasvun maille. Keskusta tukee Suomen Afrikka-strategian tavoitetta kaksinkertaistaa vienti Afrikkaan vuoteen 2030 mennessä.

Afrikan maanosan laajuisen vapaakauppa-alueen (AfCTA) syntymisen uskotaan lisäävän merkittävästi kauppaa ja taloussuhteita Afrikan maiden välille. Maiden keskinäiset taloussuhteet ovat olleet pitkään heikosti kehittyneitä. Samalla laaja vapaakauppa-alue lisää mahdollisuuksia yhteistyöhön ja kauppavaihtoon sekä investointeihin myös Suomen ja muiden EU-maiden kanssa. Euroopan unionilla on paljon annettavaa vapaakauppa-alueen toiminnan käynnistämisessä ja toimivuuden takaamisessa. Tähän työhön tulee Keskustan mielestä myös Suomen osallistua.

Samalla, kun yhdessä yritysten ja Afrikan maiden kanssa etsitään ja kehitetään taloudellisia yhteistyömuotoja ja hankkeita,

joudutaan kiinnittämään yhä enemmän huomiota mantereen väestökehitykseen. Afrikan maiden poikkeuksellisen nopea väestönkasvu näkyy paineena sekä työmarkkinoilla että siirtolaisuudessa. EU:n, kuten myös Suomen strategia, pyrkii luomaan järjestelmän ja sopimukset, missä pyritään rajoittamaan säätelemätöntä ja ennakoimatonta muuttoliikettä. Samalla kehitetään mahdollisuuksia lailliseen, esimerkiksi työperäiseen, maahanmuuttoon.

Keskusta
Se kotimainen.